

Aanvulling Passende Beoordeling

Dijkversterking Hoeksche Waard Zuid

*Ten behoeve van definitieve vergunning Natuurbeschermingswet
n.a.v. zienswijzen op ontwerp-Projectplan Waterwet*

5 februari 2014

waterschap
**Hollandse
Delta**

Aanvulling Passende Beoordeling

Ten behoeve van definitieve
vergunning Natuurbeschermingswet
n.a.v. zienswijzen op ontwerp-
Projectplan Waterwet

Dijkversterking Hoeksche Waard Zuid

dossier : BA1530-102-100

registratienummer : BL-RD20140025

versie : 2.0

classificatie : Klant vertrouwelijk

Waterschap Hollandse Delta

februari 2014

definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	3
2	GEWIJZIGD ONTWERP STRIJENSAS BUITENDIJK	4
2.1	Deelsegment 3: km 28,00-28,40	4
2.2	Buitenwaartse versterking met profielaanpassing en weg op de kruin	5
2.3	Conclusie	6
3	EFFECTBEOORDELING BEVER	7
3.1	Locatie	7
3.2	Effectbeoordeling	7
3.3	Conclusie	9
4	EFFECTEN INRICHTEN POLDER VOOR COMPENSATIE EHS	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Aanpassing begrenzing compensatie	10
4.3	Instandhoudingsdoelstellingen	12
4.4	Effectbeoordeling herinrichting polder ten behoeve van compensatie EHS	13
4.5	Conclusie	15
5	EFFECTEN VERBREDEDEN TOEGANG PERCELEN OOSTERSE LAAGJES	16
5.1	Deelsegment 16: 44,80-45,90	16
5.2	Buitenwaartse versterking met profielaanpassing en verbreding toegangen tot percelen Oosterse Laagjes	16
5.3	Conclusie	18
6	LITERATUURLIJST	19
7	COLOFON	21

1 INLEIDING

Op 23 september 2013 is door waterschap Hollandse Delta de vergunningsaanvraag Natuurbeschermingswet 1998 voor het dijkversterkingsproject Hoeksche Waard Zuid ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden. Op 7 oktober 2013 heeft de Omgevingsdienst daarop de ontwerp-beschikking afgegeven.

De ontwerp-beschikking Natuurbeschermingswet heeft van 11 november tot en met 23 december 2013 ter inzage gelegen, samen met het ontwerp-Projectplan Waterwet, het MER en de overige ontwerp-beschikkingen.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen zijn enkele wijzigingen in het Projectplan Waterwet doorgevoerd en is er aanvullende informatie verkregen, die van invloed zijn op de vergunning Natuurbeschermingswet. Op basis hiervan is een aanvulling gemaakt op de ingediende Passende Beoordeling (RHDHV, 2013) behorende bij de vergunningaanvraag. Waterschap Hollandse Delta verzoekt deze aanvulling te betrekken bij de definitieve vergunning Natuurbeschermingswet.

In voorliggende rapportage worden de volgende vier punten behandeld:

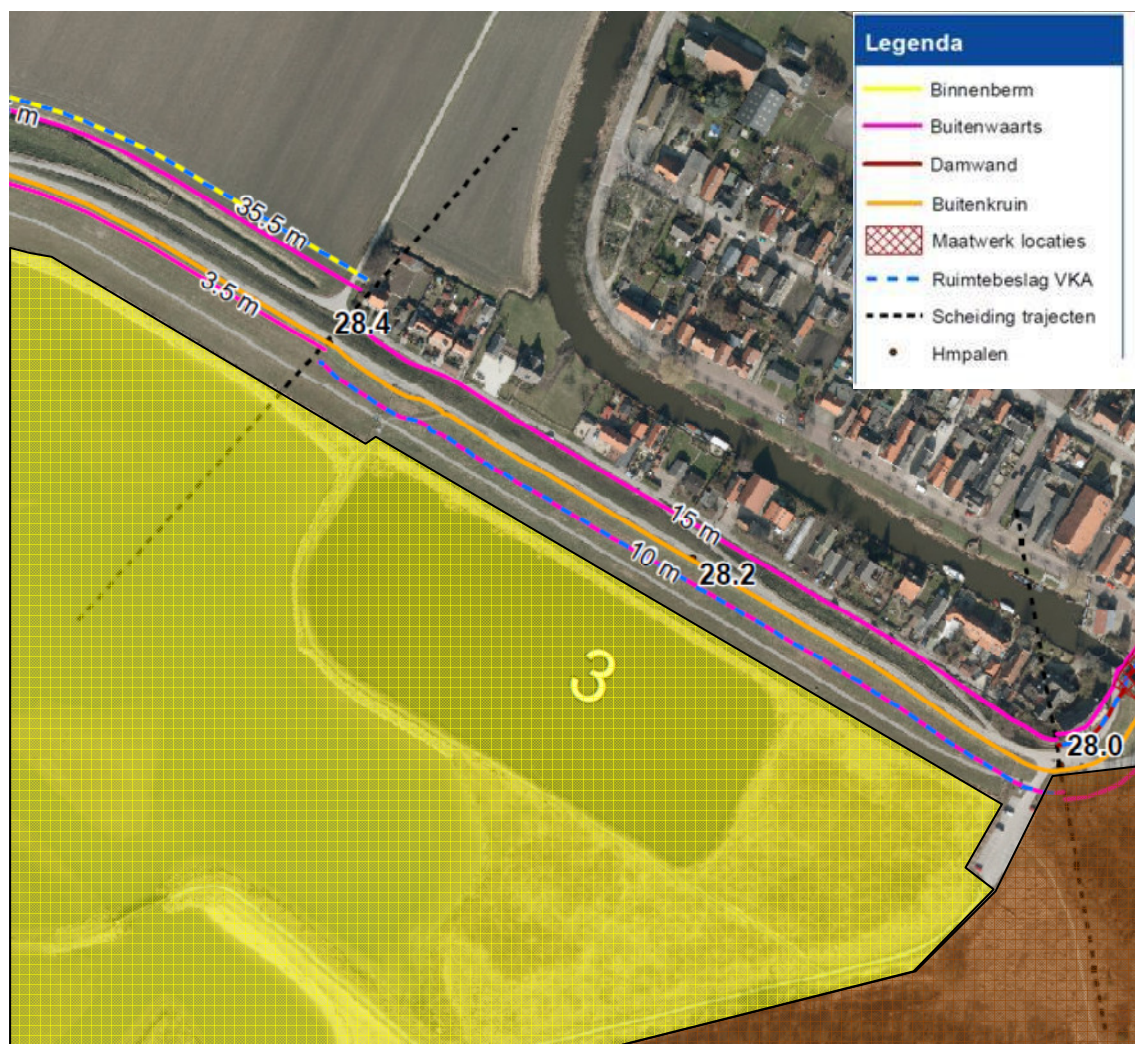
- *Aanpassing ontwerp Strijensas Buitendijk.* Op basis van zienswijzen op het ontwerp-Projectplan Waterwet is het dijkversterkingsontwerp op het traject Strijensas Buitendijk gewijzigd. Dit gewijzigd ontwerp is opnieuw passend beoordeeld.
- *Aanwezigheid beverburcht in APL-polder.* In zienswijzen is gewezen op de aanwezigheid van een beverburcht in de APL-polder. Eind 2013 is de aanwezigheid van een beverburcht vastgesteld. Sinds juli 2013 is de bever aangewezen als habitatsoort voor het Natura 2000-gebied Hollands Diep (definitieve aanwijzingsbesluit). In de Passende Beoordeling bij de vergunningaanvraag is deze soort niet aan bod gekomen. Er dient echter wel bepaald te worden of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot effecten op de bever.
- *Effecten aanleg compensatiepolder en afgraven zomerkade.* Op basis van de zienswijzen is het compensatieplan EHS aangepast. Ten opzichte van het oorspronkelijke compensatieplan heeft er een uitruil van gronden plaatsgevonden waardoor de begrenzing van het compensatiegebied is aangepast. Daarnaast is er ook een wijziging doorgevoerd op basis van wensen van de toekomstig beheerder van het gebied.
Deze uitruil levert een aaneengesloten gebied voor de compensatieopgave op dat aansluit op reeds bestaande buitendijkse natuur, die valt binnen de Natura 2000 begrenzing. Er dient bepaald te worden of de aanleg van de compensatiepolder leidt tot effecten op de omringende natuurwaarden.
- *Verbreiding toegangswegen landbouwpercelen Oosterse Laagjes.* Op basis van een zienswijze is een verbreding van de toegangsstroken tot de percelen in de Oosterse Laagjes voorzien. De verbreding kan mogelijk leiden tot effecten op het Natura 2000-gebied Haringvliet.

In voorliggende rapportage zijn, naar aanleiding van de zienswijzen, de effecten van de aanpassingen in het ontwerp en van de aanvullende informatie in kaart gebracht en passend beoordeeld. Voorliggende rapportage vormt een aanvulling op het Natuurrapport Hoeksche Waard Zuid (RHDHV, 2013) en daarmee op de aanvraag Natuurbeschermingswet. Deze aanvulling moet worden gelezen in samenhang met genoemd Natuurrapport.

2 GEWIJZIGD ONTWERP STRIJENSAS BUITENDIJK

Naar aanleiding van de zienswijzen op het ontwerp-Projectplan Waterwet is het dijkversterkingsontwerp gewijzigd. De effecten van dit gewijzigd ontwerp zijn hierna beschreven en beoordeeld. Onderstaande paragrafen moeten worden gelezen als aanvulling op paragraaf 5.4 van het hiervoor al genoemde Natuurrapport.

2.1 Deelsegment 3: km 28,00-28,40

Figuur 2.1 Ruimtebeslag en ligging Natura 2000-gebied / EHS APL-polder (gele vlak) en Natura 2000 gebied/ EHS / Beschermd Natuurmonument Zeehondenplaat (bruin vlak).

Voor deelsegment 3 is het ontwerp als volgt gewijzigd:

- Buitenwaartse versterking met profielaanpassing en weg op de kruin.

2.2 Buitenwaartse versterking met profielaanpassing en weg op de kruin

Ruimtebeslag / Permanente effecten

Bij deze variant is sprake van een buitenwaartse profielaanpassing, waarbij zowel het dijklichaam als het fietspad enkele meters naar buiten komen te liggen. Het dijklichaam wordt over dezelfde afstand naar buiten verschoven als in het ontwerp waarvoor oorspronkelijk vergunning is aangevraagd (ca. 13 m). De verbreding van de kruin die nodig is om de weg op de kruin terug te kunnen brengen, vindt *naar binnen* toe plaats. De nieuwe teen van de dijk ligt daarmee op dezelfde plaats als in het oorspronkelijke ontwerp. Bij de bocht (rond km 28,0) is de teen door nadere optimalisatie van het ontwerp lokaal iets minder ver naar buiten geschoven. Het fietspad wordt ook in de gewijzigde situatie op de stortberm gelegd. Ten opzichte van de huidige situatie verschuift het fietspad 2 tot maximaal 7 m naar buiten.

Het gewijzigde ontwerp leidt niet tot een ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied. De grens met het Natura 2000-gebied wordt gevormd door het hek dat ten zuidwesten van het fietspad is geplaatst. Het fietspad blijft aan de binnenzijde van hek liggen.

Ter plaatse van de ingreep bestaat in de huidige situatie de bovenzijde van de 'berm' uit een grasbekleding met een fietspad. Op het nieuwe dijklichaam wordt een deel van het buitentalud bekleed met een verharde bekleding, vanwege de veiligheid van de waterkering.

Tijdelijke effecten

Gedurende de werkzaamheden kan verstoring optreden van vogels in de APL-polder. In de APL-polder broeden tussen de 60 en 70 paar kluten sinds het gebied als natuurgebied is ingericht. Daarnaast foerageren er lepelaars van de kolonie op de Sassenplaat (gemiddeld 12 stuks per jaar, in 2007 echter 84 broedparen aanwezig) (SOVON vogelgegevens, 2012). De verstoring is van tijdelijke aard (maximaal gedurende 2 broedseizoenen), daarna is de rust in het gebied weer als voorheen en de kwaliteit als broedgebied ook. Ten tijde van de werkzaamheden kunnen de vogels uitwijken naar alternatieve leefgebieden, zie ook pagina 92 van het Natuurrapport.

In de winter pleisteren grote aantallen wintergasten en doortrekkers in het gebied, maar dan vinden er geen werkzaamheden aan de buitenzijde van de dijk plaats in verband met het stormseizoen.

Beoordeling effecten

T.o.v. de huidige situatie (weg ligt reeds op de kruin van de dijk) verschuift het dijklichaam 13 m richting het Natura 2000-gebied. Er is echter geen sprake van ruimtebeslag op Natura 2000, het dijklichaam blijft buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Verplaatsing van het dijklichaam met weg leidt niet tot een verkeersaantrekkende werking. Hierdoor is er ook geen sprake in een toename in geluidsverstoring. Wel verschuift de huidige verstoringcontour 13 m mee met de verschuiving van het dijklichaam (en daarmee de weg). Verstoring van Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen is alleen aan de orde voor lepelaars en kluten, die sinds 15 juli 2013 zijn opgenomen als broedvogel in het Aanwijzingsbesluit. De verschuiving is dermate beperkt en bevindt zich voornamelijk langs een deel van het natuurgebied waar aan de buitenzijde de ijsbaan ligt, waar beide soorten, over het algemeen niet zitten, dat er geen sprake is van extra verstoring.

De aangewezen niet-broedvogels zijn alleen in het gebied aanwezig op het moment dat de werkzaamheden *niet* plaatsvinden (in het stormseizoen).

Voor de lepelaars geldt een doelstelling "Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 broedparen". In het gehele Hollands Diep is het aantal intussen opgelopen tot 84 broedparen in 2007. Tijdelijke verstoring van de lepelaars in de APL-polder is niet significant, omdat de behoudsdoelstellingen ruim gehaald worden, zelfs als de APL-polder tijdelijk niet

meer gebruikt kan worden door verstoring. In de praktijk is het overigens zeer onwaarschijnlijk dat de lepelaars zich door de werkzaamheden volledig uit de APL-polder laten jagen.

Voor de kluut geldt een doelstelling "Behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 2.000 paren". Met de realisatie van de Oosterse Bekade Gorzen is er een alternatief broedgebied aanwezig waarnaar de vogels kunnen uitwijken. Tijdelijke verstoring heeft daardoor geen significant effect op de populatie.

Daarnaast wordt de verstoring nog verder beperkt door de mitigerende maatregelen (zie par. 6.2.3 van het Natuurrapport).

	Natura 2000 Ruimtebeslag	Natura 2000 Verstoring	Overige natuurwaarden Effecten
Deelsegment 3	0	-	- (tijdelijke verstoring kluten en lepelaars)

2.3 Conclusie

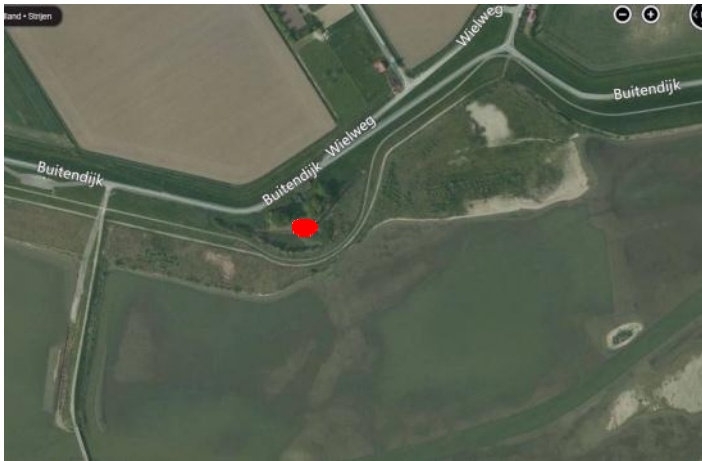
Het gewijzigde ontwerp leidt niet tot effecten op het Natura 2000-gebied Hollands Diep. Om deze reden blijft de conclusie uit paragraaf 6.2 uit het Natuurrapport HWZ (RHDHV, 2013) "er zijn geen significante effecten op de instandhoudingdoelen voor de aangewezen natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied" staan.

3 EFFECTBEOORDELING BEVER

In een zienswijze op het ontwerp-Projectplan Waterwet is aangegeven dat in de APL-polder een beverburcht aanwezig is. In dit hoofdstuk zijn de effecten van de dijkversterking passend beoordeeld.

3.1 Locatie

In 2013 is in de APL-polder, o.a. door Staatsbosbeheer als beheerder van het natuurgebied, de aanwezigheid van een beverburcht vastgesteld in de nabijheid van de Buitendijk ter hoogte van km 29,65. De ligging van de burcht is weergegeven in figuur 6. Het dier heeft daar zijn burcht in de tuin van een dijkwoning.

Figuur 3.1 Locatie beverburcht nabij de Buitendijk.

3.2 Effectbeoordeling

Sinds juli 2013 is de bever aangewezen als habitatsoort voor het Natura 2000-gebied Hollands Diep. Voor de bever geldt in het Natura 2000-gebied een behoudsdoelstelling voor zowel de omvang als kwaliteit van het leefgebied.

Met de werkzaamheden in het kader van de dijkversterking blijft de burcht behouden. De werkzaamheden vinden plaats op een afstand van minimaal ca. 20 m afstand van de burcht.

De bever is niet gevoelig voor verstoring door trillingen en licht. De bever is wel zeer gevoelig voor optische en mechanische effecten (beweging e.d.). Bij deze vormen van verstoring door werkzaamheden of activiteiten binnen 20–50 meter van een burcht geeft de soortenstandaard een aantal mitigerende maatregelen welke toegepast kunnen worden (Soortenstandaard, Dienst Regelingen, Ministerie van EZ)¹.

¹ In een concept van het Natura 2000 ontwerp-beheerplan Hollands Diep (zie <http://www.natura2000deltawateren.nl/pages/ontwerp-concept-beheerplannen.aspx>) is een verstoringscontour van 100 meter opgenomen voor de bever. Het ontwerp-beheerplan is echter nog niet vastgesteld. Om die reden is deze verstoringscontour niet gehanteerd bij de effectbeoordeling.

In de huidige situatie is er reeds sprake van enige mate van verstoring. Zo rijdt er op de Buitendijk (agrarisch) verkeer. En aan de andere zijde, aan de rand van het natuurgebied, ligt een fiets- en ruiterspad waar voornamelijk toeristisch gebruik van wordt gemaakt. De burcht ligt dus ingesloten tussen de weg op de dijk en het fiets- en ruiterspad. Ook vindt er met enige regelmaat onderhoudswerkzaamheden plaats in de tuin van de woning. Bij deze onderhoudswerkzaamheden wordt ondermeer een motormaaier ingezet. Deze nadert de burcht tot op slechts enkele meters. Hierdoor is er in de dagelijkse situatie reeds sprake van een redelijke mate van verstoring. Wellicht dat de omringende bosschages rondom de burcht een afschermende werking hebben.

Doordat er met de werkzaamheden in het kader van de dijkversterking sprake is van een langere aaneengesloten periode van aanwezigheid van mensen en materieel aan o.a. de buitenzijde van de dijk, leiden de werkzaamheden tot extra verstoring ten opzichte van de huidige situatie.

Om de verstoring tot een minimum te beperken, dienen de werkzaamheden aan de buitenzijde van de dijk (daaronder wordt ook het plaatsen van de damwand in de kruin van de dijk bij het huis Buitendijk nr. 3 gerekend) onder een aantal voorwaarden plaats te vinden:

- De werkzaamheden worden niet uitgevoerd binnen de voor de bever kwetsbare periode van de voortplanting (in de maanden mei tot en met augustus);
- De werkzaamheden (buiten 20 m van de burcht) moeten geleidelijk worden opgebouwd, zodat de bever hieraan kan wennen en zonodig tijdelijk en/of op tijd een ander onderkomen kan vinden. Gezien het naastgelegen, grote natuurgebied van de APL-polder zijn er voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden voor de bever. De inzet moet bestaan uit een minimum aan mensen en licht materieel. Dit houdt in dat waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van kleiner en lichter materieel dan doorgaans wordt ingezet bij dergelijke werkzaamheden. Door de eerste dagen te werken met de helft van de minimaal benodigde inzet, wordt de dieren de kans geboden om te wennen aan het geluid en de activiteiten rondom de burcht. Na drie dagen kan de inzet dan stapsgewijs worden verhoogd tot een volledige inzet na één week.

Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de mogelijke maatregelen die zijn opgenomen in de hierboven genoemde soortenstandaard.

Omdat de bever een verstoringafstand van slechts 20-50 meter heeft, gelden deze voorwaarden alleen voor het dijktraject tussen km 29,6 en 29,7. Dit is in onderstaande figuur aangegeven.

Figuur 3.2 Dijktraject met beperkende voorwaarden voor de uitvoering i.v.m. beverburcht (tussen de rode lijnen)

3.3 Conclusie

Hoewel bovengenoemde voorwaarden de verstoring zoveel mogelijk beperken, wordt verstoring niet geheel voorkomen. Deze beperkte verstoring leidt echter niet tot significant negatieve gevolgen. In de huidige situatie is immers reeds sprake van verstoring in de vorm van onderhoudswerkzaamheden in de tuin, (landbouw)verkeer boven op de dijk en ruiters- en fietsverkeer aan de zuidzijde van de burcht. Daar de werkzaamheden op minimaal 20 meter afstand van de burcht plaatsvinden, valt de verstoring daarmee in de praktijk lager uit dan de reeds aanwezige verstoring. De werkzaamheden kunnen daarom doorgang vinden als de genoemde voorwaarden worden gehanteerd.

De werkzaamheden aan de binnenzijde van de dijk kennen geen beperkingen. Het dijklichaam fungeert hierbij als een bufferlichaam welke een groot deel van de verstoring wegneemt. Bovendien vinden de binnendijkse werkzaamheden plaats op meer dan dertig meter afstand van de burcht.

4 EFFECTEN INRICHTEN POLDER VOOR COMPENSATIE EHS

4.1 Inleiding

In het ontwerp-Projectplan Waterwet is het compensatieplan EHS opgenomen. Het grootste deel van de voorgenomen compensatie vindt plaats in een buitendijks gelegen poldertje tussen de buisleidingenstraten aan de zuidzijde van de Hoeksche Waard. De compensatie bestaat uit het herinrichten van een agrarisch land van 7,2 ha aan de noordkant van het Natura 2000-gebied Hollands Diep.

Naar aanleiding van zienswijzen is dit compensatieplan gewijzigd, waarbij o.a. de kade aan de zuidkant van het poldertje wordt afgegraven en het gebied één geheel gaat vormen met reeds bestaande natuur, in eigendom en beheer bij Staatsbosbeheer en aangewezen als Natura 2000-gebied. Vanwege de beoogde afgraving naast het Natura 2000-gebied is een beoordeling van de effecten op het Natura 2000-gebied nodig.

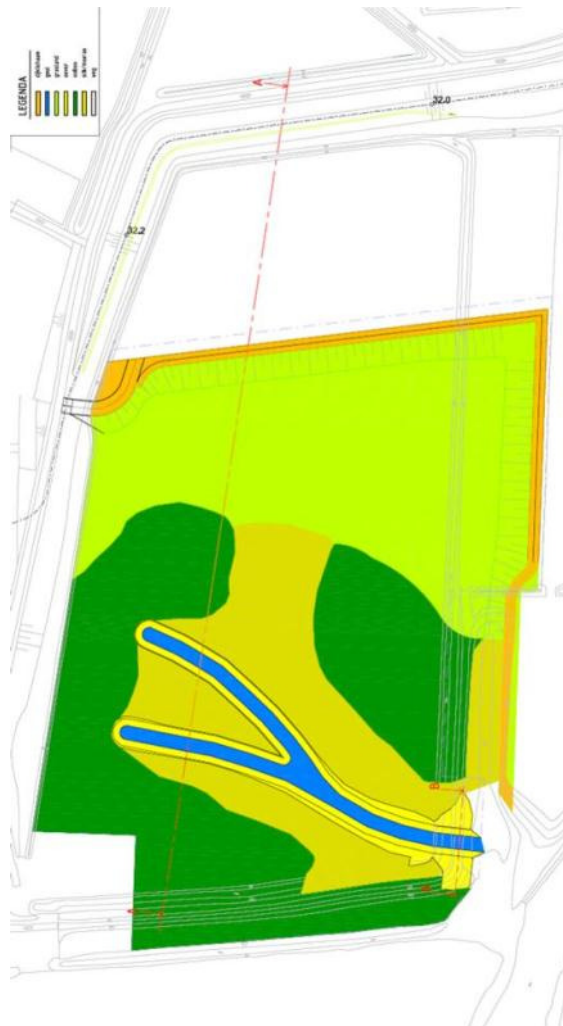
4.2 Aanpassing begrenzing compensatie

De beoogde buitendijks gelegen polder voor de compensatie is circa 7,5 hectare groot en ligt in directe nabijheid van de dijkversterking Hoeksche Waard Zuid. De polder wordt in de huidige situatie door een zomerkade afgescheiden van de dagelijkse invloed van het Hollands Diep en is momenteel als landbouwgrond in gebruik. De polder ligt buiten de EHS (en Natura 2000) en wordt door het waterschap aangekocht.

Naar aanleiding van zienswijzen vindt aanvullend grondruil plaats van stroken grond langs de polder tussen belanghebbenden om tot een voor alle partijen gewenste indeling te komen. Dit levert een aaneengesloten gebied voor de compensatieopgave op dat aansluit op reeds bestaande buitendijkse natuur. De herinrichting van deze polder kan ook aansluiten op de door de provincie Zuid-Holland geplande natuurinrichting van de naastgelegen Butternvlietpolder.

De oorspronkelijke en de gewijzigde inrichting staan in de onderstaande figuur naast elkaar.

De werkzaamheden voor de herinrichting van de polder zullen voor het grootste deel bestaan uit grondverzet: het graven van de geulen, afgraven van de kade en maken nieuwe kade.

Figuur 4.1 Ontwerpschets van de herinrichting van de compensatiepolder. Links: oorspronkelijke inrichting; rechts: gewijzigde inrichting.

4.3 Instandhoudingsdoelstellingen

Het Natura 2000-gebied Hollands Diep is aangewezen voor de volgende doelen:

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	#vogels	# paren
<i>Habitattypen</i>							
H3270	Slikkige rivieroever		=	=			
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=			
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen	-	=	=			
<i>Habitatsoorten</i>							
H1095	Zeeprik	-	=	=	>		
H1099	Rivierprik	-	=	=	>		
H1102	Elft	--	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1106	Zalm	--	=	=	>		
H1337	Bever		=	=	=		
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>		
<i>Broedvogels</i>							
A034	Lepelaar		=	=			40
A132	Kluut		=	=			2000*
<i>Niet-broedvogels</i>							
A034	Lepelaar	+	=	=		4	
A041	Kolgans	+	=	=		660	
A043	Grauwe Gans	+	=	=		1200	
A045	Brandgans	+	=	=		160	
A050	Smient	+	=	=		540	
A051	Krakeend	+	=	=		230	
A053	Wilde eend	+	=	=		1900	
A061	Kuifeend	-	=	=		1300	

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

4.4 Effectbeoordeling herinrichting polder ten behoeve van compensatie EHS

Te verwachten effecten

De aanleg van de compensatiepolder kan leiden tot verschillende effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Hollands Diep. De effecten kunnen bestaan uit tijdelijke en permanente effecten. Onderstaand is de effectbeoordeling voor tijdelijke effecten gegeven.

Tijdelijke effecten

Verstoring door geluid

Van de aangewezen habitatsoorten staan de elft, fint, rivierprik, zalm en zeeprik bekend als “gevoelig” voor geluid (synbiosys.alterra.nl). Daarnaast zijn de kluut en lepelaar (beide broedvogel) en kuifeend (niet-broedvogel) gevoelig voor geluidsverstoring (synbiosys.alterra.nl). De genoemde vissoorten zijn te vinden in het open water van het Hollands Diep en komen daarmee voor op een afstand van minimaal 200 meter van het plangebied. Gezien de afstand en de aanwezigheid van een bos, welke een groot deel van het geluid zal wegvangen, leiden de werkzaamheden niet tot verstoring van vissen door geluid. De kluut en lepelaar komen voor in de APL-polder. In de APL-polder broeden tussen de 60 en 70 paar kluten sinds het gebied als natuurgebied is ingericht. Daarnaast foerageren er lepelaars van de kolonie op de Sassenplaat (gemiddeld 12 stuks per jaar, in 2007 echter 84 broedparen aanwezig) (SOVON vogelgegevens, 2012). Gezien de afstand van minimaal 500 meter tussen de compensatiepolder en de APL-polder kunnen effecten op de kluut en lepelaar worden uitgesloten.

De kuifeend kan worden gevonden op plassen, rivieren en vennen en in moerassen (www.vogelbescherming.nl). De soort kan daarmee voorkomen in de kreken nabij het plangebied. Als gevolg van de aanleg van de compensatiepolder zal een deel van de kreken in de Plaat van het Land van Essche tijdelijk minder geschikt zijn om te dienen als leefgebied voor de kuifeend. In de directe omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied voor de kuifeend voorhanden in de vorm van de APL-polder en het Hollands Diep. De werkzaamheden leiden daarmee niet tot negatieve effecten als gevolg van verstoring door geluid op instandhoudingsdoelstellingen van het Hollands Diep.

Verstoring door trillingen.

Van de aangewezen habitatsoorten staan elft, fint, rivierprik, zalm en zeeprik bekend als “gevoelig” voor trillingen (synbiosys.alterra.nl). De genoemde vissoorten zijn te vinden in het open water van het Hollands Diep en komen daarmee voor op een afstand van minimaal 200 meter van het plangebied. Dat houdt in dat er een grote landmassa tussen de werkzaamheden en het leefgebied ligt, wat voor een zodanige demping zorgt dat de trillingen als verwaarloosbaar kunnen worden beschouwd. Hierdoor kan worden uitgesloten dat genoemde vissoorten hier hinder van ondervinden. Er is dan ook geen sprake van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen inrichtingswerkzaamheden.

Mechanische en optische verstoring

Van de aangewezen soorten staan de bever, noordse woelmuis, elft, fint, rivierprik, zalm, zeeprik, brandgans, kluut, krakeend, kuifeend, lepelaar en smient bekend als ‘gevoelig’ danwel ‘zeer gevoelig’ voor mechanische en optische verstoring (synbiosys.alterra.nl). In de praktijk zal een groot deel van de werkzaamheden aan het zicht worden onttrokken door de zachthoutoibossen langs het Hollands Diep. Doordat de genoemde vissoorten voorkomen in het open water van het Hollands Diep, worden de werkzaamheden aan het oog onttrokken door de aanwezige zachthoutoibossen aan de oevers van het Hollands Diep. Voor de bever geldt dat deze wel gevoelig is voor optische verstoring, maar slechts een verstoringsafstand heeft van 30 meter (Soortenstandaard Bever, Dienst Regelingen, Ministerie van EZ).

Doordat de werkzaamheden plaatsvinden buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied, raakt er hooguit een strook van 10 meter ten zuiden van de compensatiepolder verstoord. Er zijn geen waarnemingen bekend van bevers in de genoemde strook. Doordat er geen ingrepen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, is mechanische verstoring van de noordse woelmuis op voorhand uit te sluiten.

Voor de kluut en lepelaar geldt dat de werkzaamheden op minimaal 500 meter afstand plaatsvinden van de APL-polder, hun meest nabijgelegen broedgebied. Op dergelijk afstanden is er geen sprake meer van optische of mechanische verstoring. De genoemde watervogels komen verspreid voor in het Natura 2000-gebied Hollands Diep. Als gevolg van de aanleg van de compensatiepolder zal een klein deel van de watergangen in de Plaat van het Land van Essche tijdelijk minder geschikt zijn om te dienen als leefgebied voor watervogels als gevolg van optische verstoring. In de directe omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied voor de genoemde soorten voorhanden in de vorm van de APL-polder en het overig deel van het Hollands Diep. Doordat er geen ingrepen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, is mechanische verstoring van habitattypen op voorhand uit te sluiten.

De werkzaamheden leiden daarmee niet tot tijdelijke negatieve effecten als gevolg van optische of mechanische verstoring van instandhoudingsdoelstellingen van het Hollands Diep

Permanente effecten

Naast tijdelijke effecten kunnen er als gevolg van de aanleg van de compensatiepolder ook permanente effecten optreden. Deze zijn hieronder beschreven.

Verandering hydrodynamiek

Het peil op het Hollands Diep wordt beïnvloed door de Haringvlietsluizen en de bovenstroomse stuwen. Hierdoor is er een tamelijk geringe peilfluctuatie. Het water in het Hollands Diep is zoet. Na het graven van de nieuwe kreek kan het water uit het Hollands Diep het nieuw in te richten gebied in stromen. De locatie waar de kade wordt afgegraven zal deels uit slik/moeras en deels uit ooibos gaan bestaan (aansluitend op het bestaande inrichtingsplan).

Het bestaande Natura 2000-gebied ten zuiden van deze locatie bestaat reeds uit zachthoutooibos. Dit gebied ligt hoger dan het natuurcompensatiegebied. Het ligt zodoende niet in de verwachting dat er erosie van dit gebied zal ontstaan als gevolg van de geplande nieuwe geul die iets noordelijker ligt en doodloopt. Binnen het Natura 2000-gebied zal er als gevolg van het aanleggen van de geul en het verwijderen van de kade niets veranderen.

Positieve effecten

Als gevolg van de herinrichting van de compensatieplannen zijn er buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied positieve effecten te verwachten voor de vissen (nieuwe paaiplaats), een toename van de habitattypen slikkige rivieroever, ruigten en zomen en vochtige alluviale bossen, en ontstaat er potentieel nieuw leefgebied voor de noordse woelmuis.

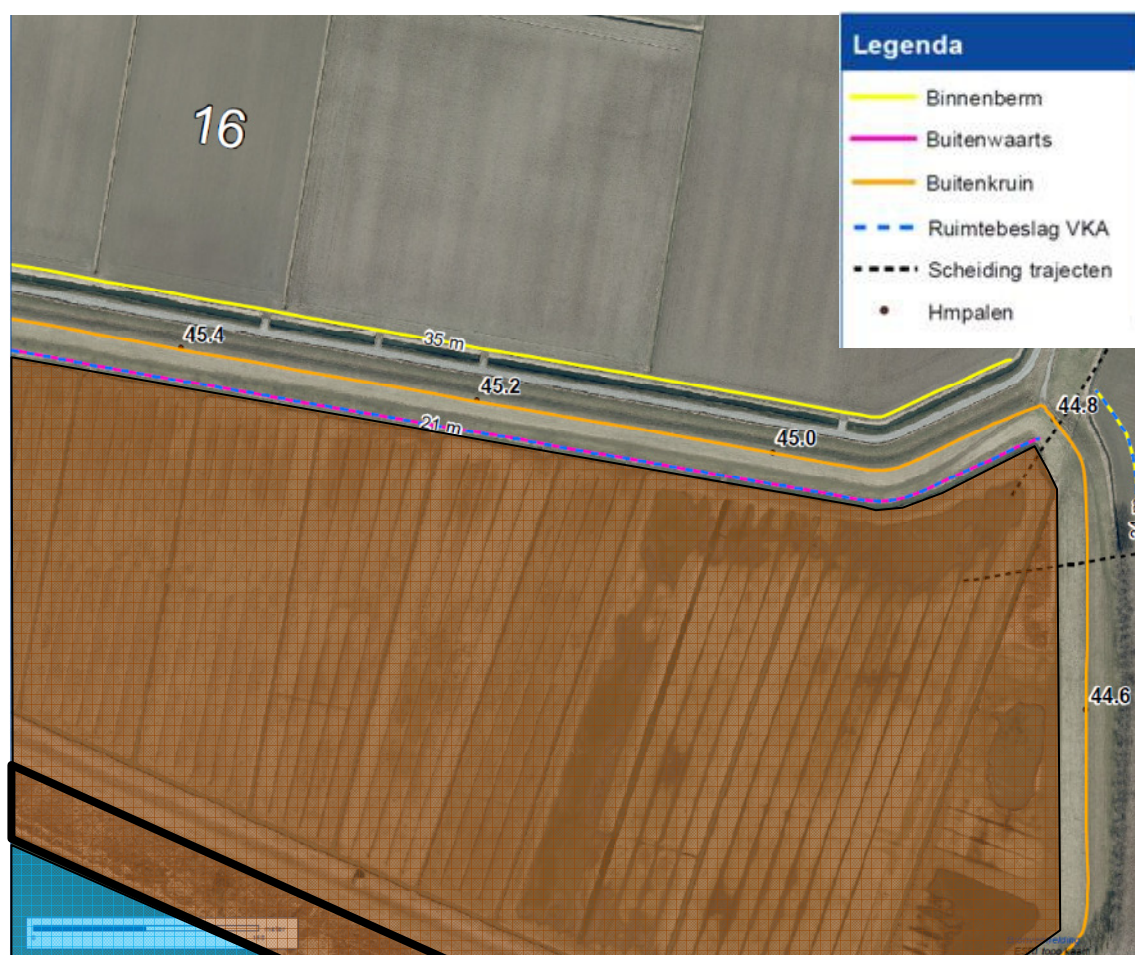
Figuur 4.2 Luchtfoto van het gebied (2012).

4.5 Conclusie

De herinrichting van de compensatiepolder leidt niet tot (tijdelijke) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Hollands Diep. Wel leidt de herinrichting (incl. het verwijderen van de zomerkade) tot potentieel nieuw leefgebied voor aangewezen habitatsoorten en –typen. Dit effect treedt op buiten de grenzen van het Natura 2000 gebied.

5 EFFECTEN VERBREDEN TOEGANG PERCELEN OOSTERSE LAAGJES

5.1 Deelsegment 16: 44,80-45,90

Figuur 5.1 Ruimtebeslag en ligging Natura 2000 (VR+HR) / EHS / Beschermd Natuurmonument Oosterse laagjes (bruin vlak) en rietgorzen Oosterse laagjes (bruin vlak met dikke lijn) en Natura 2000 (VR+HR) / EHS (blauw vlak).

Voor deelsegment 16 is het dijkontwerp niet aangepast, wel zijn de toegangen (dammetjes) tot de buitendijks gelegen percelen verbreed naar aanleiding van een zienswijze op het ontwerp-Projectplan Waterwet:

- Buitenwaartse versterking met profielaanpassing (paarse lijn / blauwgestippeld) en verbreding toegangen tot landbouwpercelen.

5.2 Buitenwaartse versterking met profielaanpassing en verbreding toegangen tot percelen Oosterse Laagjes

Ruimtebeslag / Permanente effecten

Het dwarsprofiel van de buitenwaartse dijkversterking wordt niet aangepast en blijft buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied, er vindt dus geen ruimtebeslag plaats. De grasbekleding van het buitentalud

van de dijk zal deels worden vervangen door een verharde bekleding, om de veiligheid bij hoge waterstanden te kunnen garanderen. Onderdeel hiervan vormt de aanleg van een teenconstructie. Er is geen sprake ruimtebeslag op Natura 2000.

Als gevolg van de buitenwaartse dijkversterking zijn de buitendijks gelegen percelen vanaf de dijk minder toegankelijk. De draaicirkel van landbouwmaterieel (voor maai- en hooibeheer van de buitendijkse gorzen) is te groot om vanaf de dijk de draai over de de toegangen heen naar de percelen te kunnen maken, en vice versa. Om deze reden worden de reeds aanwezige duikers verbreed, om zodoende een verbeterde bereikbaarheid van de percelen te kunnen garanderen. De aanleg van de verbrede duikers leidt niet tot aantasting van Natura 2000. Ter plaatse zijn geen habitattypen of -soorten aanwezig en deze kunnen zich ook niet in potentie ontwikkelen daar het ter plaatse gaat om een onderhoudsstrook.

Tijdelijke effecten

Gedurende de werkzaamheden kan verstoring optreden van vogels in de buurt van de werkzaamheden. De Oosterse laagjes zijn geschikt als broedgebied voor kluten, akker- en weidevogels en als foerageergebied van ganzen, eenden en steltlopers. Sinds 2006 hebben in wisselende aantallen kluten gebroed langs de oevers van het Haringvliet. In het telvak van de Oosterse Laagjes bij behoren broedt sinds 2006 tussen de 0 en 18 % van de broedende kluten in het Haringvliet (in absolute aantallen: tussen de 0 en 70 broedparen). De hoogste aantallen zijn in 2006 waargenomen, daarna namen de aantallen sterk af tot nul in 2009. In 2011 zijn weer 14 paar geteld (gegevens SOVON (2006-2011), 2012). Deze fluctuaties geven het pionierskarakter van de soort weer. Kluten kunnen heel snel schakelen en ieder jaar een ander broedgebied gebruiken. Voor het behoud van de soort is het vooral van belang dat er jaarlijks genoeg geschikte broedgebieden zijn waar ze terecht kunnen.

De verstoring is van tijdelijke aard (maximaal gedurende 2 broedseizoenen), daarna is de rust in het gebied weer als voorheen en de kwaliteit als broedgebied ook. In de winter pleisteren mogelijk wintergasten en doortrekkers in de akkers ten zuiden van de dijk, maar dan vinden er geen werkzaamheden aan de dijk plaats in verband met het stormseizoen.

Beoordeling effecten

Bij deze variant vindt geen verslechtering van Natura 2000-waarden plaats, omdat er geen ruimtebeslag plaats vindt of andere permanente effecten.

Verstoring van Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen is aan de orde voor broedende kluten. De overige watervogels zijn in het gebied aanwezig op het moment dat de werkzaamheden *niet* plaatsvinden (in het stormseizoen).

Bij deelsegment 15 (par. 5.19 van het Natuurrapport) is achtergrondinformatie over de kluut gegeven. De conclusie is verder gelijk:

De broedgevallen van de kluut in de Oosterse Laagjes vinden naar alle waarschijnlijkheid plaats op de kalere, slikkige delen in het zuidelijk deel van het grasland, op een afstand van 150 m en meer van de dijk. De kluut is aangewezen als (niet-)broedvogel voor het Haringvliet, deze valt daarmee onder de Natuurbeschermingswet 1998. Binnen het Haringvliet zijn echter voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig. Daarnaast is het gebied na afloop weer geschikt om te fungeren als broedgebied, waardoor er geen lange-termijn effecten optreden. Er zijn geen specifieke aanvullende maatregelen nodig.

	Natura 2000 Ruimtebeslag	Natura 2000 Verstoring	Overige natuurwaarden Effecten
Buitenwaartse versterking en verbreding toegangswegen tot landbouwpercelen	0	-	-- verstoring weidevogels in Oosterse laagjes

5.3 Conclusie

Het gewijzigde ontwerp leidt niet tot effecten op het Natura 2000-gebied Haringvliet. Om deze reden is geen aanpassing van paragraaf 6.2 uit het Natuurrapport HWZ (RHDHV, 2013) noodzakelijk.

6 LITERATUURLIJST

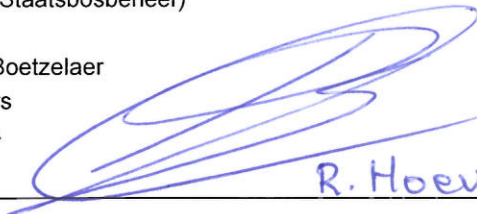
- Royal HaskoningDHV, 2013. *Passende beoordeling Natuurbeschermingswet, toetsing EHS en Flora- en faunawet*. Registratienummer BL-RD20130168.
- Soortenstandaard Bever, Dienst Regelingen, Ministerie van EZ.

Internet:

- Website provincie Zuid-Holland (www.zuid-holland.nl).
- Website Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (www.rijksoverheid.nl).
- Website SOVON (www.sovon.nl).
- Website Synbiosys (www.synbiosys.alterra.nl).
- Website Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl).

7 COLOFON

Opdrachtgever	: Waterschap Hollandse Delta
Project	: Aanvulling Passende Beoordeling
Dossier	: BA1530-102-100
Omvang rapport	: 21 pagina's
Auteur	: Jobert Rijdsijk
Bijdrage	: Marion Bilius (Staatsbosbeheer)
Interne controle	: Janet Olthof
Projectleider	: Machteld van Boetzelaer
Projectmanager	: Ronald Hoevers
Datum	: 5 februari 2014
Naam/Paraaf	:

R. Hoevers

HaskoningDHV Nederland B.V.

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (088) 348 20 00

F (088) 348 28 01

W www.royalhaskoningdhv.com